

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 003948 19 Uvp
Banjaluka, 09.06.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M. P. iz M., koga zastupa punomoćnik S. R. advokat iz Z. (u daljem tekstu: tužilac), protiv zaključka broj 16-03/3-569-94/18 od 24.12.2018. godine, tuženog Ministarstva ..., u predmetu ponavljanja postupka ostvarivanja prava na borački dodatak, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 003948 19 U od 15.05.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 09.06.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog zaključka tuženog, kojim je odbačen prijedlog tužioca za ponavljanje upravnog postupka okončanog rješenjem tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je osporenim aktom, kao nadležni organ, u smislu odredbe člana 240. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18 - u daljem tekstu: ZOUP), odbacio prijedlog tužioca za ponavljanje postupka okončanog rješenjem tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja ... Opštine M. broj 03-569-65/16 od 31.08.2016. godine, jer je shodno odredbi člana 241. stav 1. i 2. ZOUP zaključio da okolnosti na kojima se zasniva prijedlog nisu učinjene vjerovratnim, dajući za svoju odluku valjane razloge koji su u cjelini podržani pobijanom presudom. Sud je podsjetio da je prvostepenim rješenjem od 31.08.2016. godine koje je osnaženo aktom tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, po službenoj dužnosti, ponovljen postupak ostvarivanja prava na mjesečni borački dodatak koji je tužiocu bio priznat rješenjem prvostepenog organa od 10.07.2012. godine, jer su organi došli do novih činjenica i dokaza - uvjerenja Fonda PIO F. B. broj 93-3004-1/16 od 03.05.2016. godine sa nalazom, ocjenom i mišljenjem prvostepenog organa vještačenja broj ORS-264/01 od 25.05.2001. godine, iz kojih je proizišlo da je tužilac korisnik prava na invalidsku penziju po osnovu tjelesnog oštećenja po kome mu je priznat vojni invaliditet, odnosno po osnovu invalidnosti kojoj je uzrok povreda zadobijena za vrijeme vršenja vojne dužnosti u okolnostima

oružanih sukoba, a što isključuje mogućnost ostvarivanja prava na borački dodatak, zbog čega je ukinuto prvostepeno rješenje od 10.07.2012. godine i tužiocu utvrđen prestanak ovog prava. Sud je obrazložio da je tužilac dana 17.10.2018. godine zatražio ponavljanje ovog upravnog postupka prijedlogom koji se u bitnom svodi na tvrdnju da su organi prilikom donošenja rješenja kojim je tužiocu utvrđen prestanak prava na borački dodatak, pogrešno i nepotpuno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primijenili materijalno pravo, ukazujući da to nisu razlozi zbog kojih se može ponoviti upravni postupak, već su to isključivo razlozi za izjavljivanje žalbe, odnosno dalje tužbe protiv rješenja tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine kojim je taj postupak okončan. Sud je naveo da tužilac u prijedlogu za ponavljanje upravnog postupka od 17.10.2018. godine, suprotno tužbenim navodima, nije ni tražio poništavanje ili ukidanje po pravu nadzora prvostepenog rješenja kojim mu je ukinuto pravo na borački dodatak, ali je zaključio da shodno iznesenim razlozima koji se suštinski svode na tvrdnju da je ovdje došlo do pogrešne primjene materijalnog zakona, tužilac ni po ovom osnovu ne može ostvariti pravo, jer je odredbom člana 249. stav 3. ZOUP propisan rok od jedne godine od dana konačnosti rješenja, u kojem se isto može ukinuti po pravu nadzora. Konačno, ocijenjen je neosnovanim navod tužioca da mu nije omogućeno da učestvuje u upravnom postupku koji je okončan rješenjem tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, uz stav suda da su tužiocu uredno dostavljeni kako prvostepeno, tako i drugostepeno rješenje sa poukom o pravu na izjavljivanje pravnih lijekova, odnosno žalbe koju je izjavio, te dalje tužbe koju nije podnosio nadležnom sudu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede zakona, drugog propisa ili opšteg akta, te zbog povrede propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari. U zahtjevu interpretira zaključke suda i iznosi da isti nisu pravilni, ukazujući da je prijedlogom od 17.10.2018. godine zatražio obnovu postupka u smislu odredbe člana 103. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno - otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 9/12 i 40/12 - u daljem tekstu Zakon o pravima boraca), koju citira, a ne ponavljanje upravnog postupka u smislu odredbe člana 234. ZOUP, što su po njegovom mišljenju sadržajno različiti instituti. Pobija zaključke suda vezane za primjenu odredaba člana 248. i 249. ZOUP, ukazujući da odredba člana 249. stav 4. ZOUP propisuje da se po pravu nadzora može poništiti, bez vremenskog ograničenja, rješenje koje je doneseno kao posljedica prinude, iznude, ucjene, pritiska ili druge nedozvoljene radnje, a pod drugom nedozvoljenom radnjom tužilac podrazumijeva njegovo onemogućavanje da učestvuje u upravnom postupku (jer učešće nije dostavljanje rješenja), kao i primjenu propisa koji nije bio na snazi u vrijeme donošenja rješenja. Obrazlaže suštinu svog traženja i ukazuje da je prvostepeni organ dana 31.08.2016. godine donio rješenje kojim mu je ukinuo pravo na borački dodatak, pozivajući se na odredbu člana 2. stav 3. Uredbe o boračkom dodatku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/07, 73/08 i 117/09), iako taj propis nije bio na snazi u vrijeme kada je tužilac ostvario ovo pravo prvostepenim rješenjem od 10.07.2012. godine, da je on izjavio žalbu pozivajući se na odredbu člana 11. stav 2. Uredbe o boračkom dodatku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 52/13, 53/14 i 6/19) koja je bila na snazi u vrijeme ukidanja prava, a koja je propisivala da borci koji su stekli pravo na mjesečni borački dodatak do dana stupanja na snagu ove uredbe zadržavaju stečena prava, ali je tuženi žalbu odbio rješenjem broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine sa čim je pogrešno primijenio materijalno pravo. Iz tih je razloga tužilac podnio prijedlog za obnovu postupka okončanog rješenjem tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, ali je isti nezakonito odbačen. Dodaje da su ovakvim postupanjem organi uprave povrijedili načela zakonitosti, zaštite prava stranaka, efikasnosti, istine, saslušanja stranke i pomoći neukoj stranci, kao što su povrijedili i odredbe člana 234., 248., 249., 250., te 252. do 254. ZOUP koje sve citira. Takođe

citira i odredbe člana 30. i 31. Zakona o pravima boraca koje propisuju uslove za ostvarivanje prava na borački dodatak, zaključujući da se nižim podzakonskim aktom, kao što je Uredba, ne mogu propisivati neki drugi uslovi za ostvarivanje istog. Slijedom navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, ili da se ista ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje, a da se tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove postupka koji se odnose na traženi trošak sastava tužbe od strane advokata u iznosu od 600,00 KM, te trošak sastava zahtjeva u iznosu od 900,00 KM.

Tuženi je na zahtjev suda dostavio spise predmetne upravne stvari bez odgovora na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, osporeni akt, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i upravnog spora, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog zaključka tuženog od 24.12.2018. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Osnovan je suštinski zaključak suda da je tužilac prijedlogom primljenim kod organa dana 17.10.2018. godine, zatražio ponavljanje upravnog postupka okončanog rješenjem tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, u okviru koga je kao razloge iznio pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje te pogrešnu primjenu materijalnog prava, a što nisu razlozi zbog kojih se može ponoviti upravni postupak. To su razlozi zbog kojih se može izjaviti žalba koju je tužilac i izjavio protiv prvostepenog rješenja od 31.08.2016. godine, te dalje podnijeti tužba nadležnom sudu protiv akta tuženog broj 16-03/3-569-44/16 od 16.09.2016. godine, koje pravno sredstvo tužilac nije koristio, iako je o pravu na podnošenje tužbe bio uredno poučen.

Odredba člana 234. ZOUP koja je relevantna za predmetu upravnu stvar propisuje da će se postupak okončan rješenjem protiv koga nema redovnog pravnog sredstva ponoviti: 1) ako se sazna za nove činjenice, ili se nađe ili stekne mogućnost da se upotrebe novi dokazi koji bi, sami ili u vezi sa već izvedenim i upotrebljenim dokazima, mogli dovesti do drukčijeg rješenja da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrebljeni u ranijem postupku; 2) ako je rješenje doneseno na podlozi lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka, ili ako je doneseno kao posljedica kakvog djela kažnjivog po krivičnom zakonu; 3) ako se rješenje zasniva na presudi donesenoj u krivičnom postupku, a ta presuda je pravosnažno ukinuta; 4) ako je rješenje povoljno za stranku doneseno na osnovu neistinitih navoda stranke kojima je organ doveden u zabludu; 5) ako se rješenje organa zasniva na prethodnom pitanju, a nadležni organ je to pitanje kasnije riješio u bitnim tačkama drukčije; 6) ako je u donošenju rješenja učestvovalo službeno lice koje je po zakonu moralo biti izuzeto; 7) ako je rješenje donijelo službeno lice nadležnog organa koje nije bilo ovlašćeno za njegovo donošenje; 8) ako kolegijalni organ koji je donio rješenje nije rješavao u sastavu predviđenim važećim propisima ili ako za rješenje nije glasala propisana većina; 9) ako licu koje je trebalo da učestvuje u svojstvu stranke nije bila data mogućnost da učestvuje u postupku; 10) ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik, a po zakonu je trebalo da je zastupa; 11) ako licu koje je učestvovalo u postupku nije bila data mogućnost da se pod uslovima iz člana 16. ovog zakona služi svojim jezikom.

Ovo tačno znači da se upravni postupak može ponoviti samo iz ovih taksativno navedenih razloga na koje se tužilac u prijedlogu nije ni pozivao, osim što je neosnovano tvrdio da mu organi nisu omogućili da učestvuje u upravnom postupku, a koji navod nije tačan, odnosno suprotan je ispravama spisa, kako se pravilno izjasnio nižestepeni sud.

Bez uticaja je navod tužioca da on nije tražio „ponavljanje“ upravnog postupka, nego „obnovu“ upravnog postupka u smislu odredbe člana 103. Zakona o pravima boraca, jer su to suštinski isti instituti, samo je Zakon o pravima boraca propisao da se postupak za rješavanje o statusu i pravima po tom zakonu, može obnoviti i po isteku rokova za obnovu postupka predviđenih propisom kojim se reguliše upravni postupak.

Neosnovano je pozivanje tužioca na odredbe člana 248. i 249. ZOUP (poništanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora), odredbu člana 250. ZOUP (ukidanje i mijenjanje pravosnažnog rješenja uz pristanak ili po zahtjevu stranke), odredbe člana 252. i 253. ZOUP (oglašavanje rješenja ništavim), te odredbu člana 254. ZOUP (pravne posljedice poništavanja i ukidanja), jer se o tome nije odlučivalo u postupku iz kojeg je proistekao ovaj upravni spor, niti je tužilac u prijedlogu za ponavljanje upravnog postupka podnesenom 17.10.2018. godine zatražio primjenu pomenutih instituta.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog nezakonnosti iz odredbe člana 35. stava 2. ZUS, pa se na osnovu odredbe člana 40. stav 1. istog zakona, zahtjev tužioca odbija, jer nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 10. ZUS za poništenje osporenog akta.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizlazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić